

GEEN WINNAARS

Samenvatting van het rapport over de aanhouding van 326 Feyenoord-supporters op 21 februari 2016.

Aanleiding

Supporters willen op 21 februari 2016 bij het Maasgebouw demonstreren tegen het bestuur van Feyenoord. Zij maken hun plannen bekend via social media, maar melden de demonstratie niet officieel bij de gemeente Rotterdam. Uit angst voor ongeregelde heden besluiten de burgemeester, de hoofdofficier van justitie en de politiechef van de eenheid Rotterdam dat de mars niet bij het Maasgebouw mag komen én dat ze dit niet bekend maken. De politie voert haar opdracht uit en sluit een paar honderd demonstranten in. Andere supporters van binnen het stadion vallen stewards aan. De ME voert daarop charges uit. Daarna houdt de politie 326 ingesloten demonstranten aan. Zij krijgen een strafbeschikking voor samenscholing 'aangezegd'.

De dag na de demonstratie krijgt de Nationale ombudsman de eerste klachten en signalen van supporters. Zij vinden dat zij onterecht zijn aangehouden en maken zich zorgen over een mogelijk strafblad en stadionverbod. De Nationale ombudsman start samen met de gemeentelijke ombudsman Rotterdam een onderzoek.

Supporter Michel:

“Niet alleen aan de voorkant waren we ingesloten, ook aan de achterkant. Als ratten in de val zeg maar. Er werd niks gecommuniceerd, niks gezegd”

Onderzoeksvraag

Hoe is het proces rondom het insluiten en aanhouden van de supporters verlopen? Mag de overheid handelen zoals zij hier heeft gedaan? Aan de orde komt het recht om demonstranten stil te zetten en aan te houden, supporters te fotograferen en de plicht om informatie te verstrekken.

Burgemeester Aboutaleb in gesprek met de ombudsmannen op 4 juli 2016:

“Mijn doel is ellende voorkomen en daarom wilde ik niet dat de demonstratie bij het Maasgebouw zou komen.”

Conclusie

De ombudsman snapt dat er zorgen waren over het mogelijk uit de hand lopen van de protestmars. Het is de verantwoordelijkheid van de overheid om zich in het kader van de openbare orde en veiligheid voor te bereiden op een demonstratie. In dit geval schoot de voorbereiding en uitvoering op deze punten te kort:

- **Communicatie:** de ombudsman begrijpt dat de burgemeester besloot dat de mars niet tot aan het Maasgebouw mocht lopen. De burgemeester had de demonstranten over deze beperking van het recht op demonstratie moeten informeren, maar heeft dat niet gedaan. Hierdoor hebben supporters vooraf geen goede afweging kunnen maken om wel of niet met de mars mee te lopen. Demonstranten hadden daarom het gevoel dat zij bij het stilzetten van de mars in een val liepen.
- **Insluiten:** de supporters zijn ingesloten, met hun ID-bewijs op de foto gezet en gefotografeerd. Een inbreuk op de grondrechten van de demonstranten, waar onvoldoende juridische basis voor was.
- **Aanhouden:** bij de aanhouding van de groep voor samenscholing zet de ombudsman vraagtekens. Er was namelijk sprake van een betoging. Deskundigen geven aan dat het in dat geval niet mogelijk is om mensen aan te houden op grond van artikel 2.1 van de APV Rotterdam, dat samenscholing verbiedt. Het aanhouden van de hele groep was ook niet evenredig.
- **Afhandeling na aanhouding:** volgens het beleid van het Openbaar Ministerie (OM) mag een strafbeschikking alleen worden aangezegd als het OM overtuigd is van de schuld van de verdachte. Het OM is de supporters echter pas maanden na de aanzegging van de strafbeschikking gaan horen. Die volgorde deugt dus niet. Ook kregen supporters al direct na de aanhouding de mogelijkheid de boete te betalen op het politiebureau. Daarmee zouden ze schuld hebben bekend, waarna ze niets meer tegen de beschikking hadden kunnen doen. Ook was er geen rechtsbijstand beschikbaar, terwijl een deel van de aangehouden supporters minderjarig was.
- **Informatie:** het OM liet de aangehouden supporters na het aanzeggen van de strafbeschikking voor samenscholing nog lang in onzekerheid over de verdere procedure. Het OM had de supporters veel sneller moeten informeren.